

Instytut Rozwoju Gospodarczego

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE

Stanisław Kluza

Oskar Krzesicki

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI

kwiecień – czerwiec 2020

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 85

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjne i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Stanisław Kluza
Oskar Krzesicki
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/instituty/irg/

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 85, realizowanego przez IRG SGH według metodyki opisanej na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>. W badaniu wzięło udział 16 banków.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	6
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	6
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	7
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	7
	4) Wielkość wypracowanego zysku	8
	5) Jakość portfela należności	8
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	9
	7) Wielkość zatrudnienia	9
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	10
	9) Inwestycje kapitałowe	10
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	11
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	11
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	11
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	12
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	12
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	12
	16) Poziom inflacji	13
	17) Realna podaż pieniądza	13
III.	SUMMARY.....	14

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Wbrew oczekiwaniom koniunktura w sektorze bankowym uległa pogorszeniu. W I kwartale 2020 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) spadła, osiągając poziom -21,3 punktu, o 14,9 pkt niższy od wartości z poprzedniego kwartału i o 20,4 pkt od przewidywanego przez banki w IV kwartale 2019 r. Na spadek wartości wskaźnika wpłynęło zmniejszenie się wypracowanego zysku, wyniku z działalności bankowej i wielkości zatrudnienia. Spodziewane jest dalsze pogorszenie się sytuacji w kolejnym kwartale, a wartość wskaźnika prognostycznego wynosi -34,1 pkt.

2. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wynik z działalności bankowej (netto) spadła do -13,3 pkt (z wysokości 21,4 pkt w IV kwartale 2019 r.). Obecny wynik okazał się niższy od przewidywań sprzed trzech miesięcy (o 23,3 pkt). Spodziewane jest dalsze pogorszenie się wyniku z działalności bankowej w następnym kwartale; wartość salda prognostycznego jest równa -41,7 pkt.

3. Drastycznie pogorszyły się warunki prowadzenia działalności bankowej; wartość salda wynosi -100 pkt. Jest o 60 pkt niższa od wartości z poprzedniego kwartału. Banki nie spodziewają się poprawy warunków prowadzenia działalności bankowej w drugim kwartale roku; wartość salda prognostycznego jest równa -100 pkt.

4. Zmniejszyły się zyski banków. Wartość salda wynosi -46,7 pkt i jest niższa o 13,3 pkt od wartości sprzed kwartału. Wypracowane zyski są znacznie mniejsze, niż banki przewidywały w IV kwartale 2019 r. Z opinii uczestników badania wynika, że w kolejnym kwartale zyski również spadną, lecz spadek będzie mniejszy – wartość salda prognostycznego jest równa -33,3 pkt.

5. Pogorszyła się jakość portfela należności banków. Wartość salda spadła o 26,7 pkt, do poziomu -20 pkt. Liczba banków, w których jakość portfela się pogorszyła (20%), jest niższa niż tych, w których się nie zmieniła (80%). Banki spodziewają się, że jakość portfela ich należności w drugim kwartale bardzo się pogorszy; wartość salda przewidywań wynosi -84,6 pkt.

6. Zmniejszyło się również ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi. Wartość salda wynosi -50 pkt (w poprzednim kwartale 0,0 pkt). Połowa ankietowanych banków nie odnotowała zmiany popytu, w połowie się on zmniejszył. Spodziewany jest dalszy spadek zainteresowania usługami bankowymi w II kwartale 2020 r.; wartość salda prognostycznego jest równa -58,3 pkt.

7. W I kwartale 2020 r. banki po raz pierwszy od wielu kwartałów nie zadeklarowały chęci redukcji wielkości zatrudnienia. Bieżąca wartość salda jest wprawdzie ujemna (-3,8 pkt), ale zarazem jest o 3,3 pkt wyższa od wartości z poprzedniego kwartału. Kolejne kwartały przyniosą zapewne zmniejszenie poziomu zatrudnienia w sektorze bankowym; wartość salda prognoz banków wynosi -27,3 pkt.

8. Przeciętne odczucia dotyczące dolegliwości barier działalności bankowej nie uległy znaczącej zmianie. Wśród najbardziej dotkliwych barier uczestnicy badania wymieniają przede wszystkim bariery prawne (62,5% wskazań), obciążenia podatkowe (56,3%) oraz wysoki koszt kapitału (50%). W kolejnym kwartale na rozwój banków będą najprawdopodobniej wpływać te same czynniki i z mniej więcej tą samą siłą.

9. Zmniejszyły się inwestycje kapitałowe banków. Wartość salda obniżyła się o 14,3 pkt. Tendencja redukcji pozycji kapitałowych pogłębi się w kolejnym kwartale; wartość salda prognostycznego jest niższa o 3,6 pkt.

10. Udział banków, które spodziewają się, że wielkość *spreadu* w drugim kwartale spadnie, wynosi 61,5%. Pozostali ankietowani spodziewają się jego wzrostu (7,7%) bądź braku zmiany (30,8%).

Podobnie kształtują się oczekiwania długookresowe – 66,7% badanych przewiduje spadek wielkości *spreadu* w perspektywie 12 miesięcy. Pozostali prognozują brak zmian (25%) lub wzrost (8,3%).

11. Zdaniem badanych, wartość polskiej waluty w drugim kwartale obniży się (73,3% wskazań), 20% nie spodziewa się zmiany wartości złotego, a 6,7% ocenia, że się on wzmocni. Ponad połowa ankietowanych banków (53,3%) przewiduje osłabienie się złotówki w ciągu kolejnych 12 miesięcy, jedna trzecia prognozuje brak zmiany kursu, a 13,3% banków spodziewa się aprecjacji.

12. Choć stopy procentowe NBP są bliskie zera, w kwietniu 40% ankietowanych banków spodziewało się ich obniżki w II kwartale, 60% oceniło zaś, że nie ulegną one zmianie. Niemal po połowie (po 46,7%) badanych przewiduje spadek/brak zmiany stóp procentowych w ciągu 12 miesięcy, a 6,7% prognozuje ich podniesienie.

13. Od ponad 12 lat większość uczestników badania koniunktury w sektorze bankowym nieodmiennie była zdania, że sytuacja gospodarcza w kraju nie ulegnie większym zmianom. Pomimo kryzysu COVID-19 wciąż większość banków (66,7%) nie spodziewa się istotnej zmiany ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce w II kwartale 2020 r. Odsetek ten jest jednak wyraźnie niższy niż przed kwartałem (wówczas 92,3%) i przed rokiem (82,4%). Pozostali ankietowani wskazują na poprawę lub pogorszenie się sytuacji gospodarczej (16,7%). Prognozy dotyczące rozwoju sytuacji w kolejnych 12 miesiącach są mniej optymistyczne. Ponad jedna czwarta badanych (27,3%) spodziewa się pogorszenia się stanu gospodarki, 63,6% braku zmiany, a jedynie 9,1% przewiduje jego polepszenie się.

14. Odsetek banków, które negatywnie oceniają obecną sytuację sektora finansowego, wynosi 60%. Pozostali ankietowani nie przewidują jej zmian w drugim kwartale. Podobnie jak w przypadku ocen sytuacji ogólnej w gospodarce, prognozy długookresowe są bardziej pesymistyczne – 86,7% spodziewa się pogorszenia się sytuacji sektora finansowego, a 13,3% braku zmian.

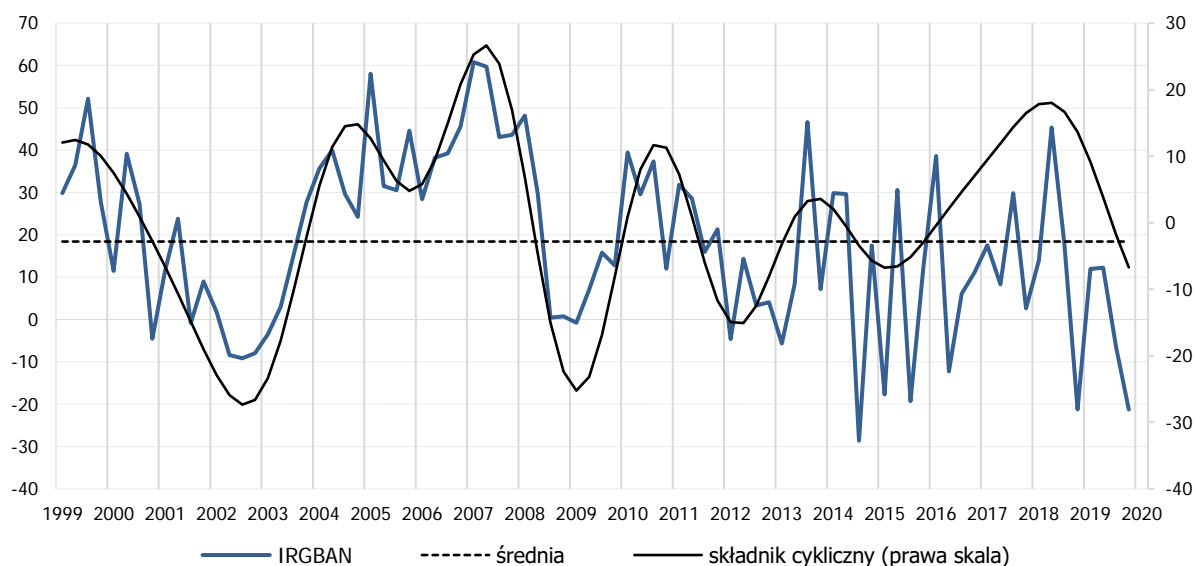
15. Niemal połowa (46,2%) banków ocenia, że ich wyniki na operacjach *reverse-repo* w II kwartale 2020 r. nie zmienią się, 38,5% spodziewa się ich spadku, a 15,4% wzrostu. Podobnie kształtują się oczekiwania długookresowe – 46,2% badanych nie przewiduje zmiany zysków z operacji *reverse-repo* w perspektywie roku, 30,8% prognozuje ich spadek, a 23,1% wzrost.

16. Inflacja sięgnęła w kwietniu 2020 r. poziomu 3,4% w ujęciu rocznym. Prawie połowa banków (46,7%) spodziewa się spadku tempa inflacji w II kwartale 2020 r., 40% przewiduje jego wzrost, a 13,3% brak zmiany. Po raz pierwszy od wielu kwartałów oczekiwania długookresowe wskazują na spadek poziomu inflacji – 60% ankietowanych spodziewa się jej spowolnienia. Pozostali prognozują wzrost stopy inflacji w ciągu najbliższego roku.

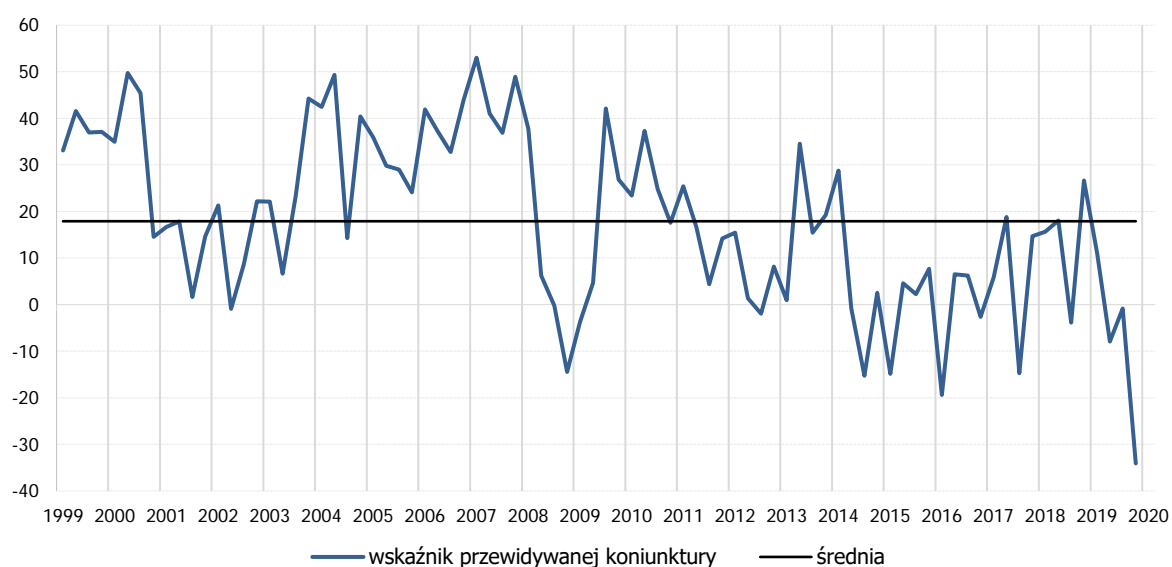
17. Większość banków (57,1%) spodziewa się wzrostu realnej podaży pieniądza w drugim kwartale roku. Po połowie pozostałych (po 21,4%) przewiduje spadek lub brak zmian. Zdaniem ankietowanych, wzrost podaży pieniądza w perspektywie roku jest bardziej prawdopodobny (69,2% wskazań). Jedynie 7,7% uczestników badania nie spodziewa się jej zmiany, a spadek prognozuje 23,1% badanych.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

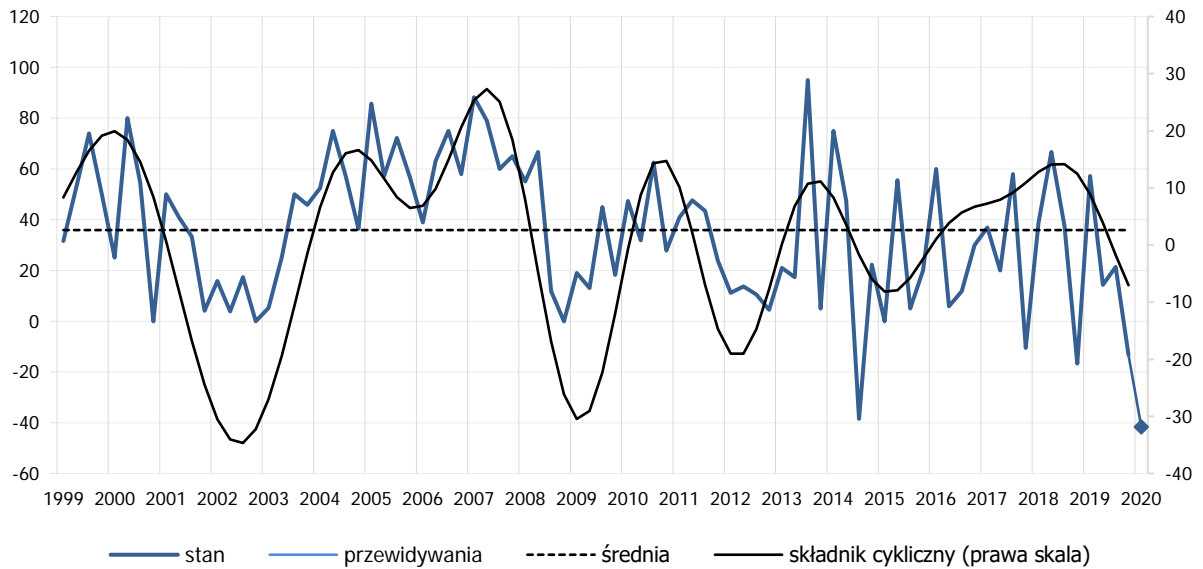
1. Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym

	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	17,7	-21,2	11,9	12,2	-6,3	-21,3
wskaźnik prognozowanej koniunktury	-3,8	26,7	11,1	-7,9	-0,8	-34,1

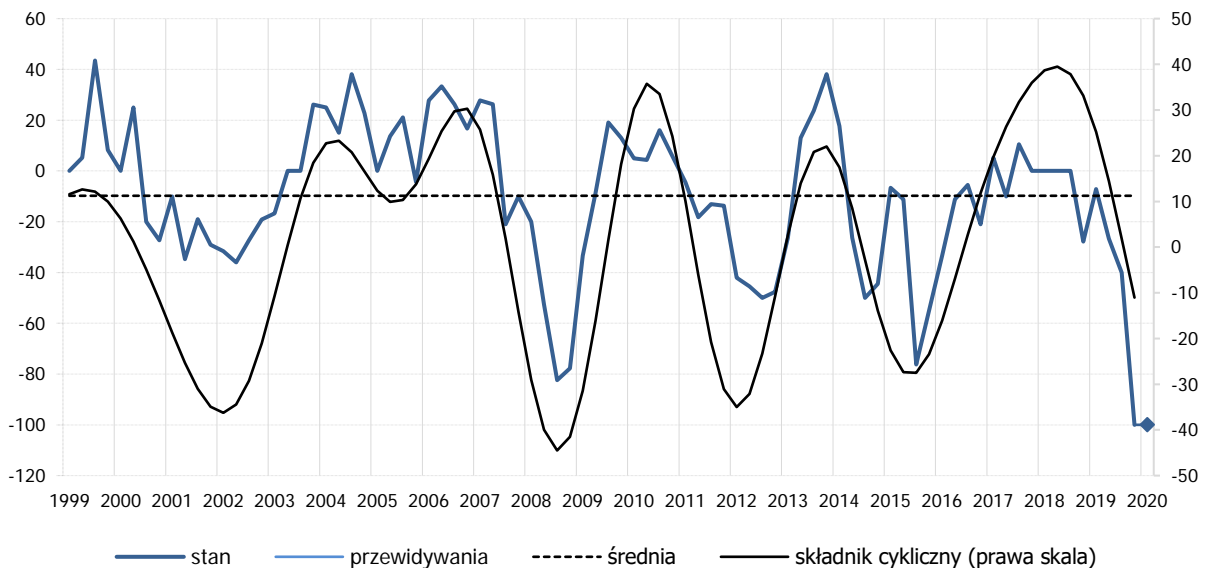

2. Wynik z działalności bankowej (netto)

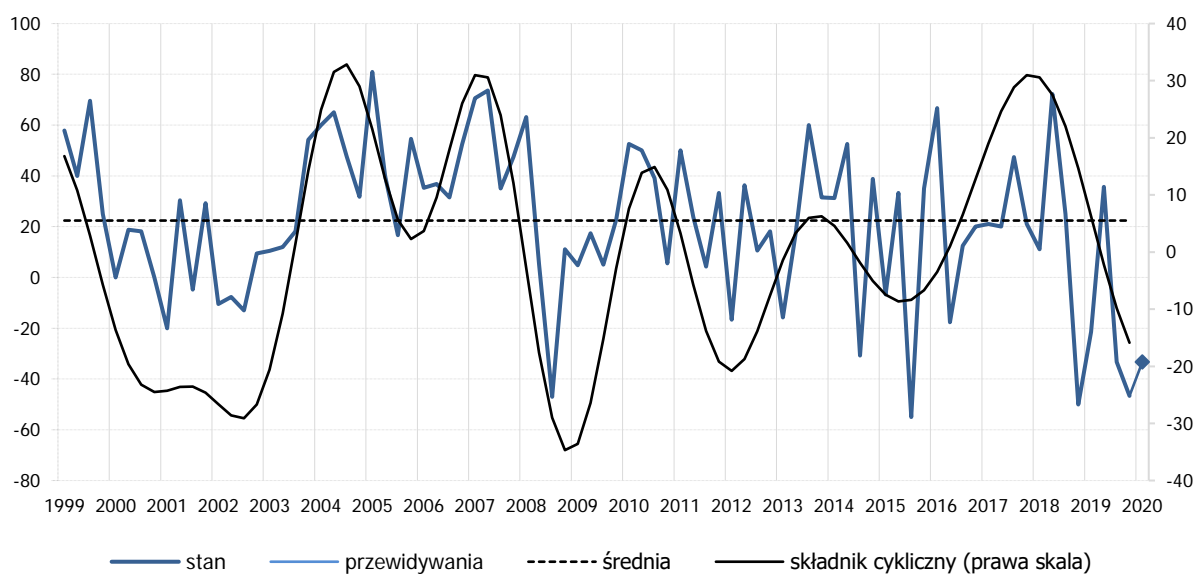
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost	33,3	64,3	42,9	57,1	40,0	25,0
2. brak zmiany	16,7	28,6	28,6	7,1	6,7	8,3
3. spadek	50,0	7,1	28,6	35,7	53,3	66,7
saldo (1.-3.)	-16,7	57,1	14,3	21,4	-13,3	-41,7

3. Warunki prowadzenia działalności bankowej

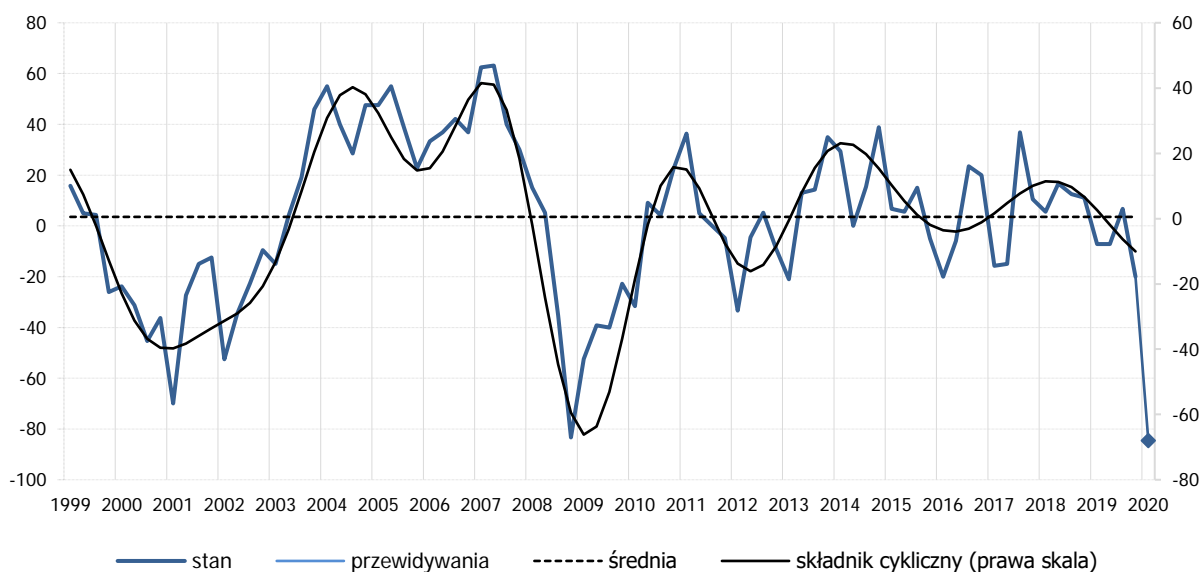
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. poprawa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. brak zmiany	72,2	92,9	73,3	60,0	0,0	0,0
3. pogorszenie	27,8	7,1	26,7	40,0	100,0	100,0
saldo (1.-3.)	-27,8	-7,1	-26,7	-40,0	-100,0	-100,0

4. Wielkość wypracowanego zysku

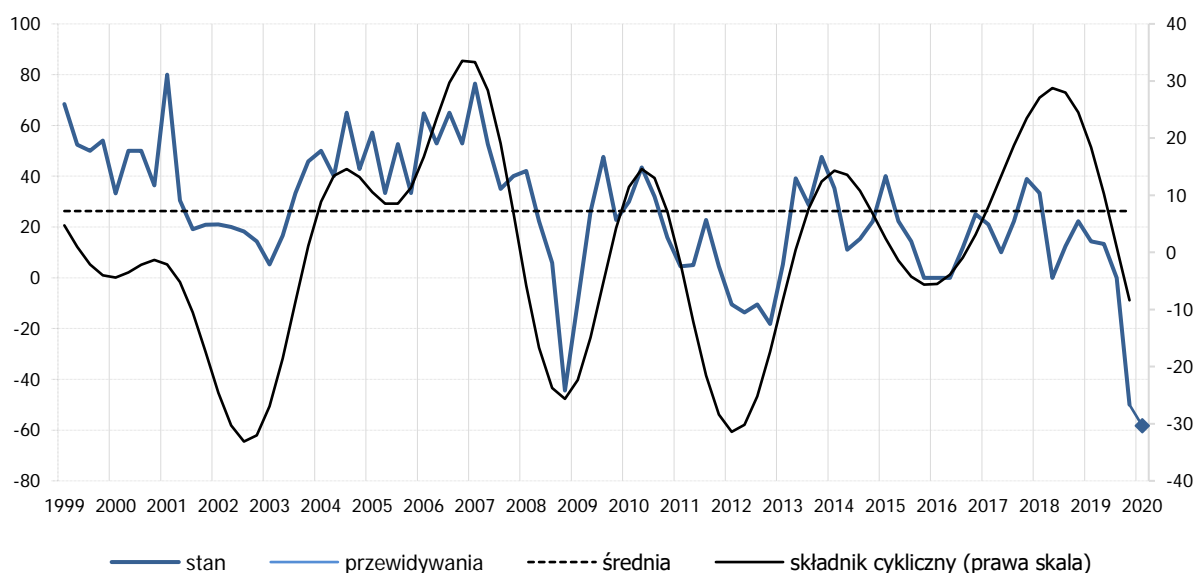
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost	16,7	28,6	57,1	26,7	20,0	25,0
2. brak zmiany	16,7	21,4	21,4	13,3	13,3	16,7
3. spadek	66,7	50,0	21,4	60,0	66,7	58,3
saldo (1.-3.)	-50,0	-21,4	35,7	-33,3	-46,7	-33,3

5. Jakość portfela należności

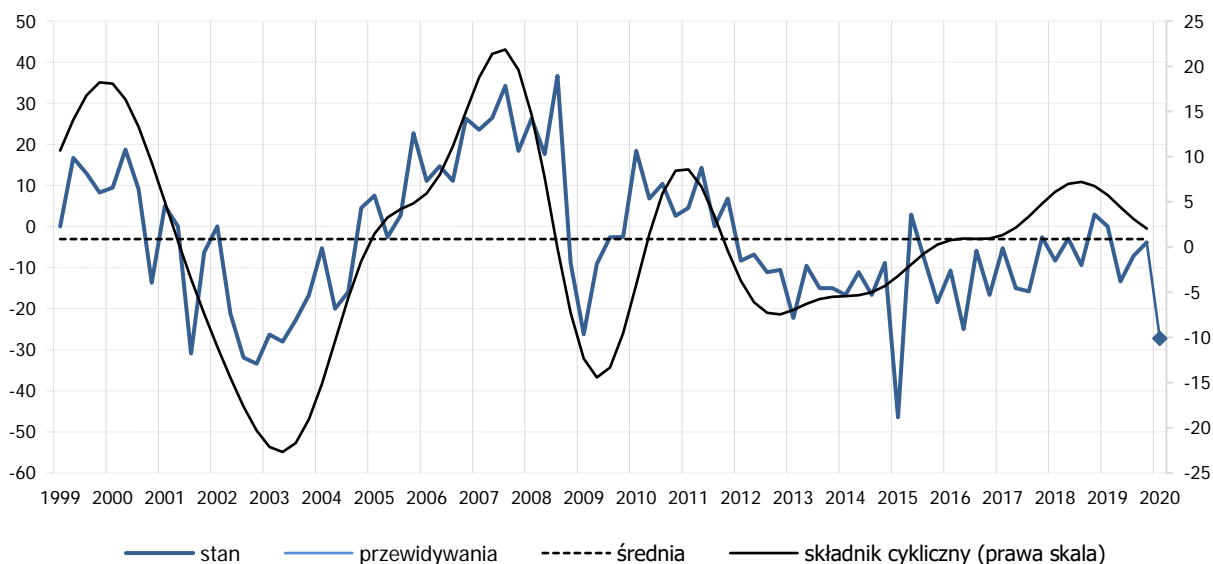
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. poprawa	27,8	28,6	21,4	33,3	0,0	7,7
2. brak zmiany	55,6	35,7	50,0	40,0	80,0	0,0
3. pogorszenie	16,7	35,7	28,6	26,7	20,0	92,3
saldo (1.-3.)	11,1	-7,1	-7,1	6,7	-20,0	-84,6

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi

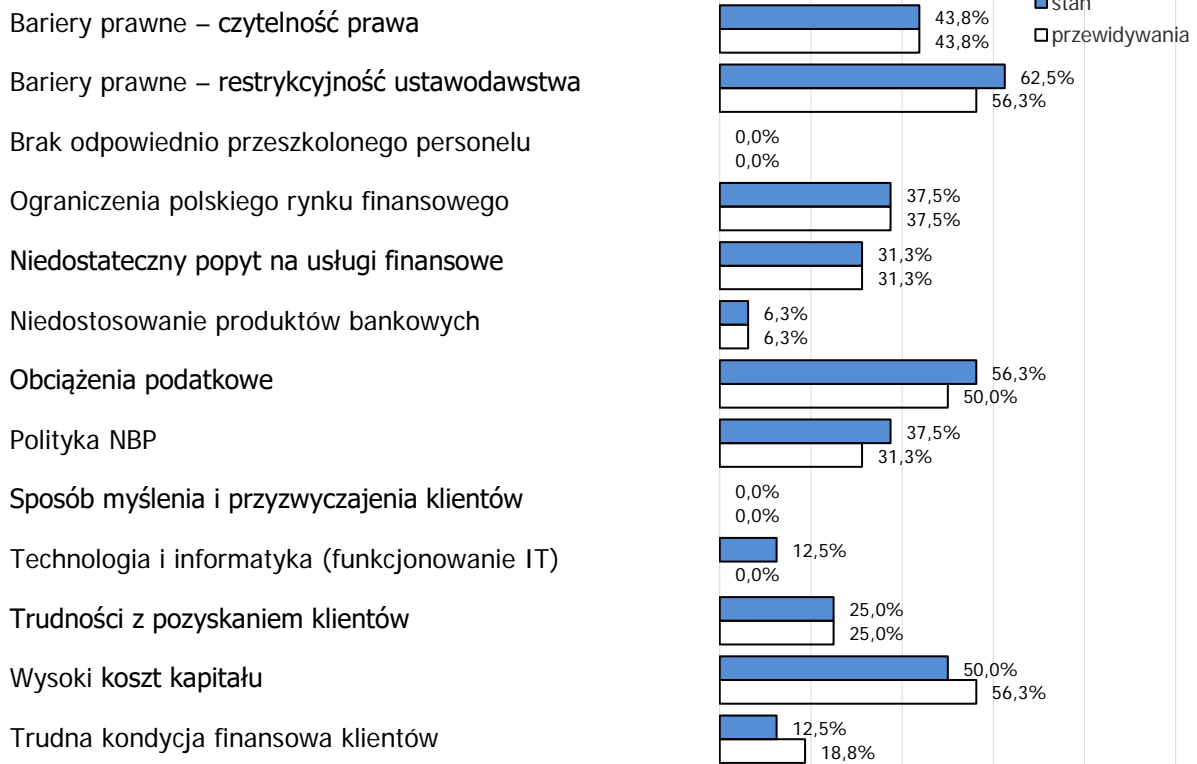
warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost	22,2	14,3	20,0	0,0	0,0	0,0
2. brak zmiany	77,8	85,7	73,3	100,0	50,0	41,7
3. spadek	0,0	0,0	6,7	0,0	50,0	58,3
saldo (1.-3.)	22,2	14,3	13,3	0,0	-50,0	-58,3

7. Wielkość zatrudnienia

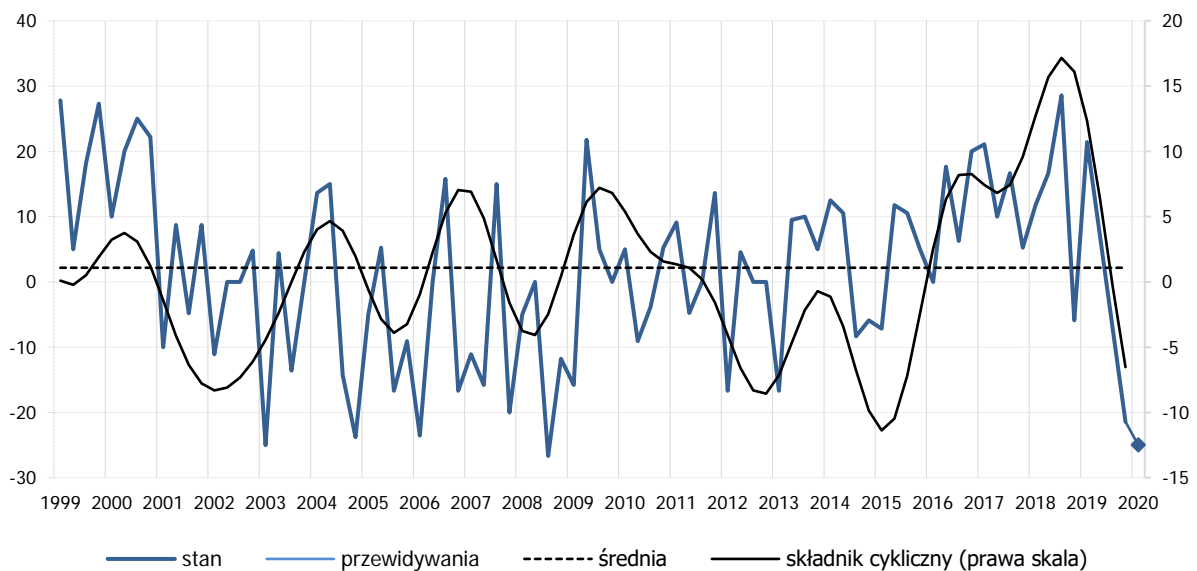

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost >2,5%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. wzrost <2,5%	35,3	42,9	26,7	35,7	23,1	0,0
3. brak zmiany	35,3	21,4	26,7	14,3	46,2	45,5
4. spadek <2,5%	29,4	28,6	40,0	50,0	30,8	54,5
5. spadek >2,5%	0,0	7,1	6,7	0,0	0,0	0,0
saldo (1.+2.*0,5-4.*0,5-5.)	2,9	0,0	-13,3	-7,1	-3,8	-27,3

8. Czynniki ograniczające rozwój banków

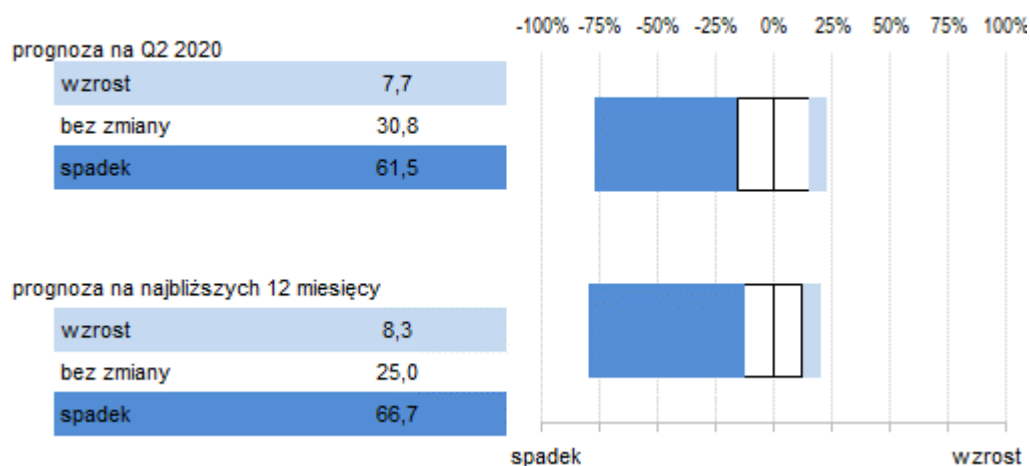

9. Inwestycje kapitałowe

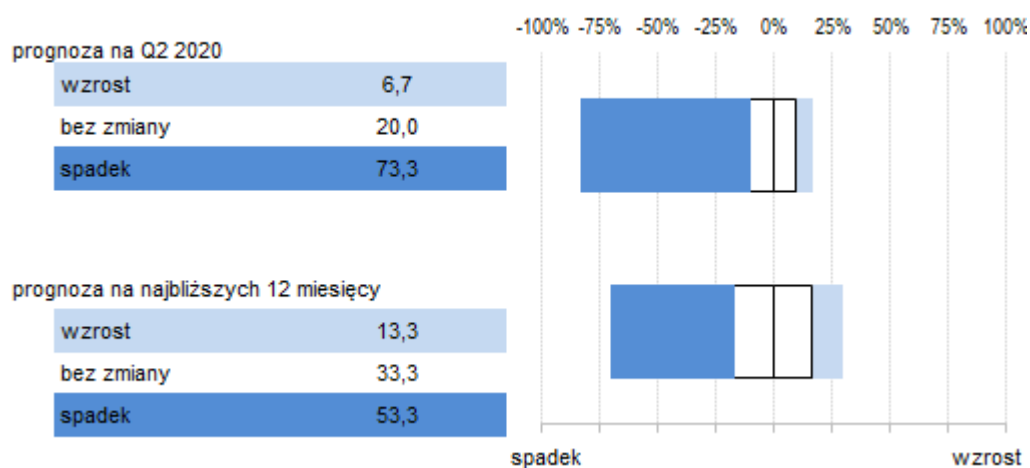

warianty odpowiedzi - odsetki	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	przewidywania
1. wzrost	5,9	28,6	14,3	7,1	7,1	8,3
2. brak zmiany	82,4	64,3	78,6	78,6	64,3	58,3
3. spadek	11,8	7,1	7,1	14,3	28,6	33,3
saldo (1.-3.)	-5,9	21,4	7,1	-7,1	-21,4	-25,0

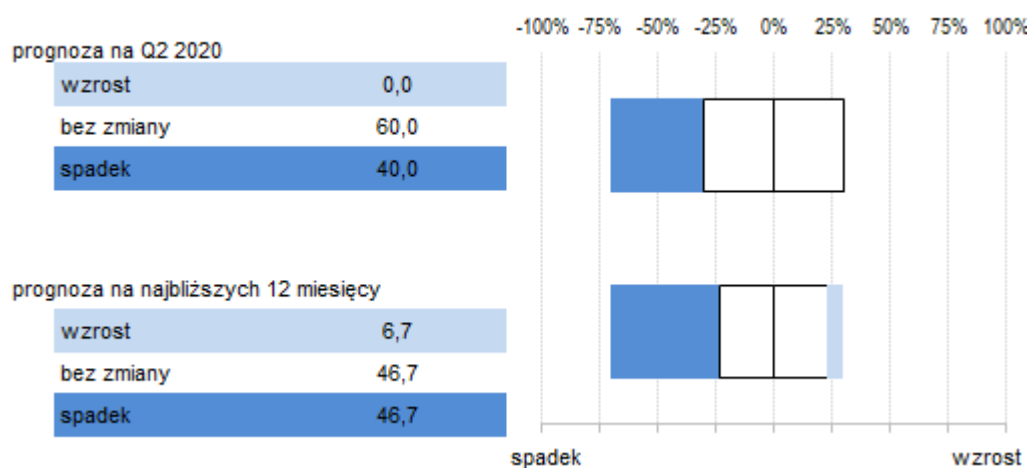
10. Spread (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów

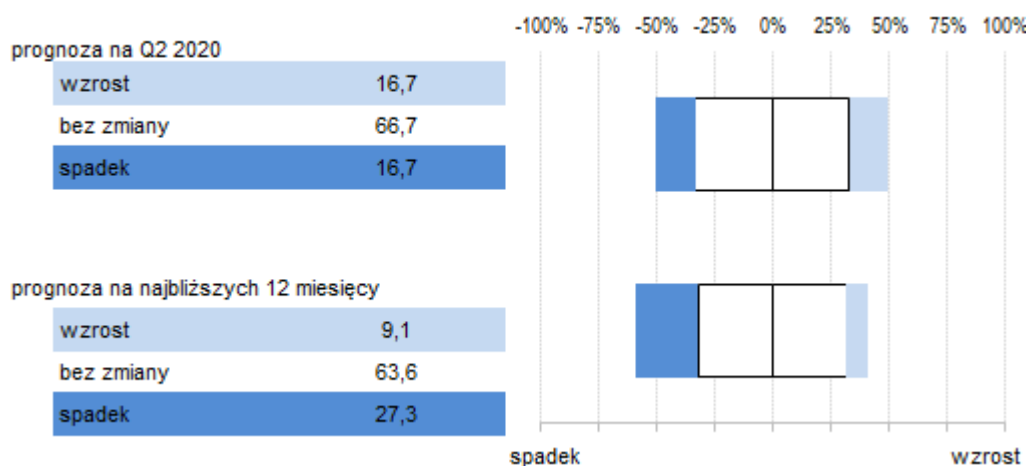
11. Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut)

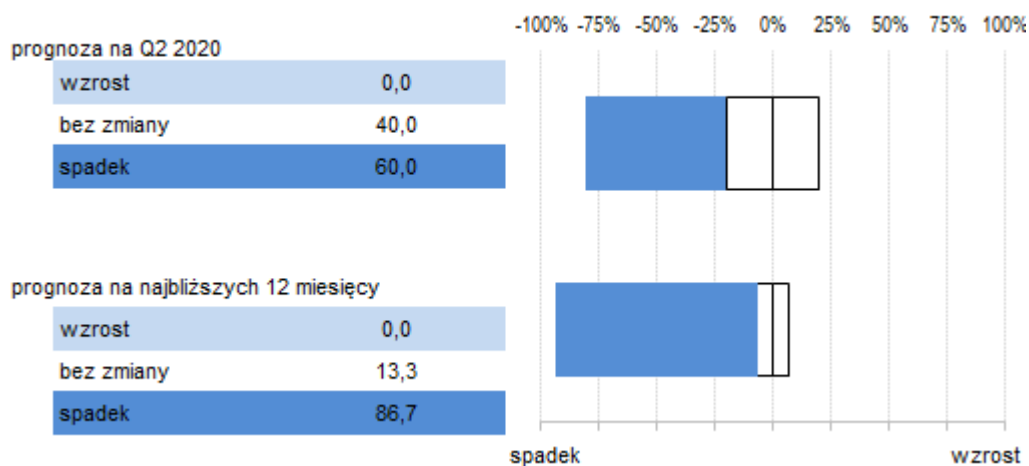
12. Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)

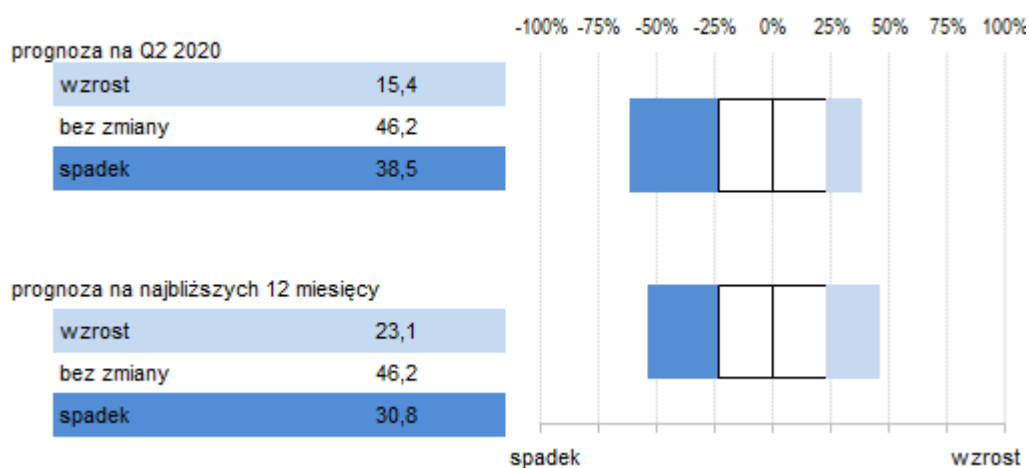
13. Ogólna sytuacja gospodarki polskiej niezależnie od sytuacji sektora finansowego

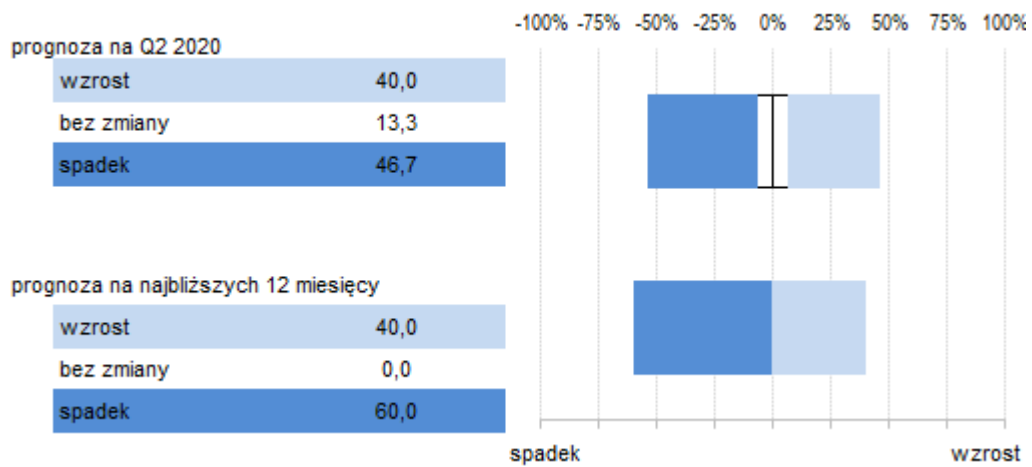
14. Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki

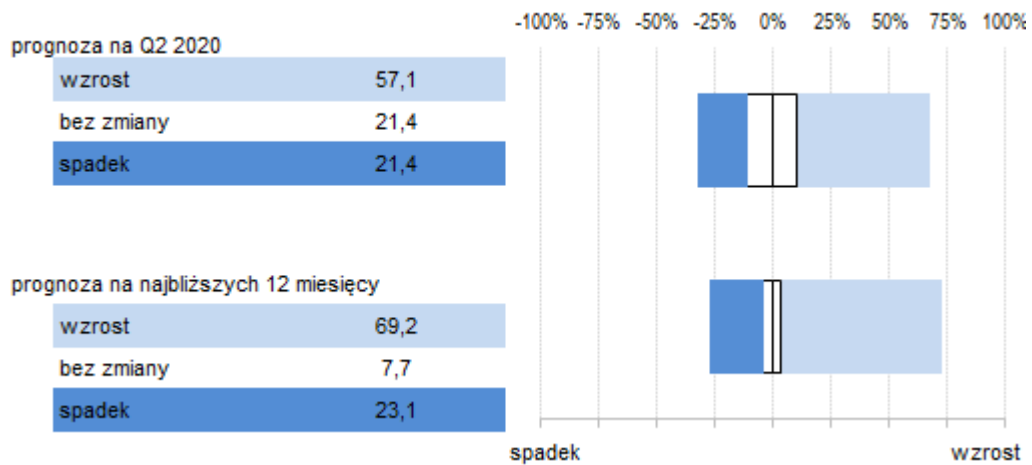
15. Wynik na operacjach *reverse-repo* (pomniejszony o *repo*)

16. Poziom inflacji

17. Realna podaż pieniądza

III. SUMMARY

Contrary to what was expected situation in the banking sector deteriorated. In the 1st quarter of 2020 the IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) decreased from -6,3 pts to -21,3 pts. The decline was caused by the drop in the balances of profits, result on banking activity and employment. Banks are expecting the situation to continue worsening in the 2nd quarter – the leading indicator is equal to -34.1 pts.